

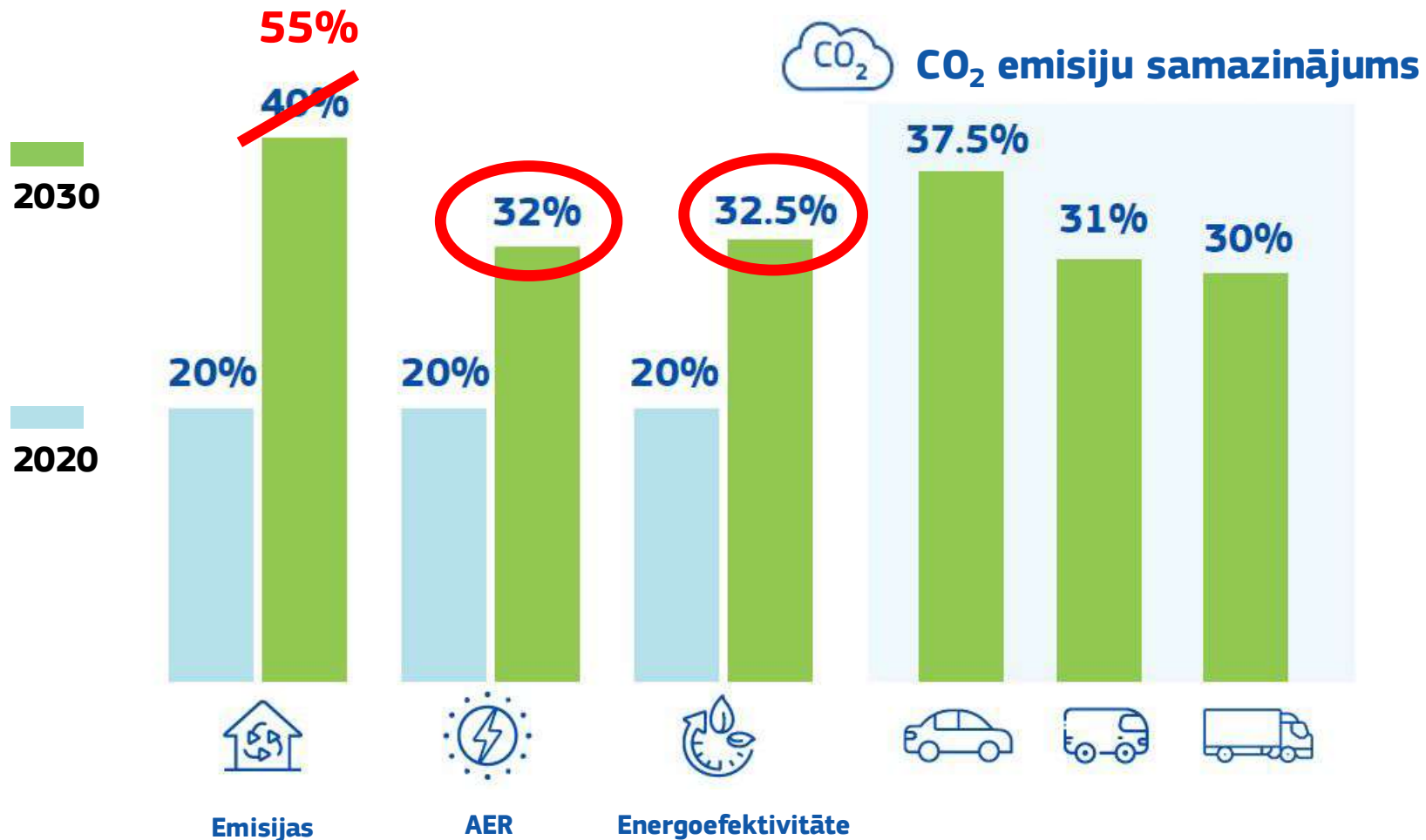


Renovāciju vilnis jeb Kā renovēt miljonu mājokļu?

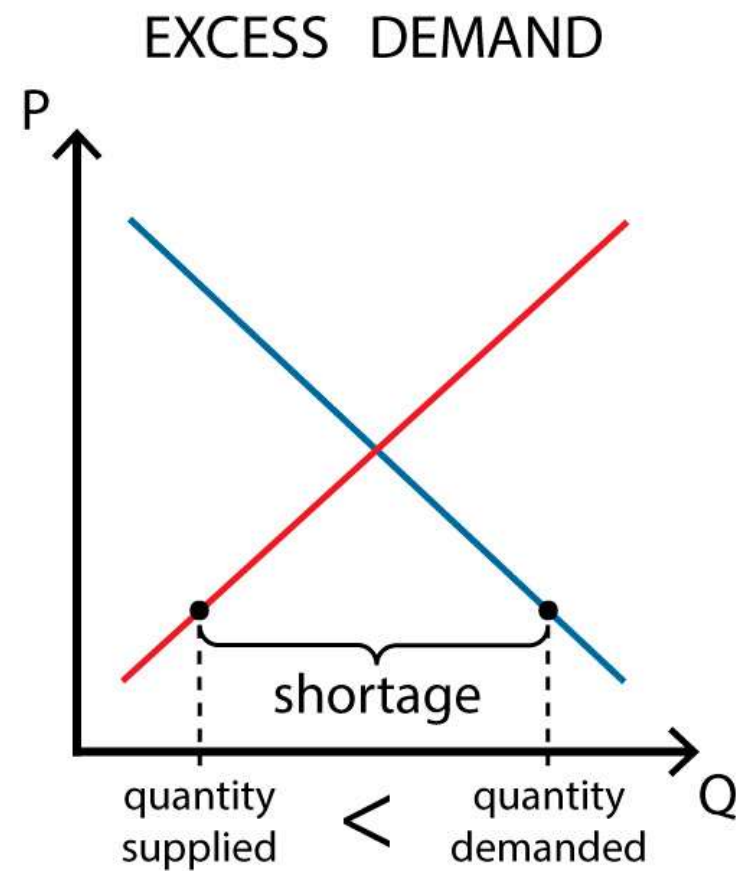
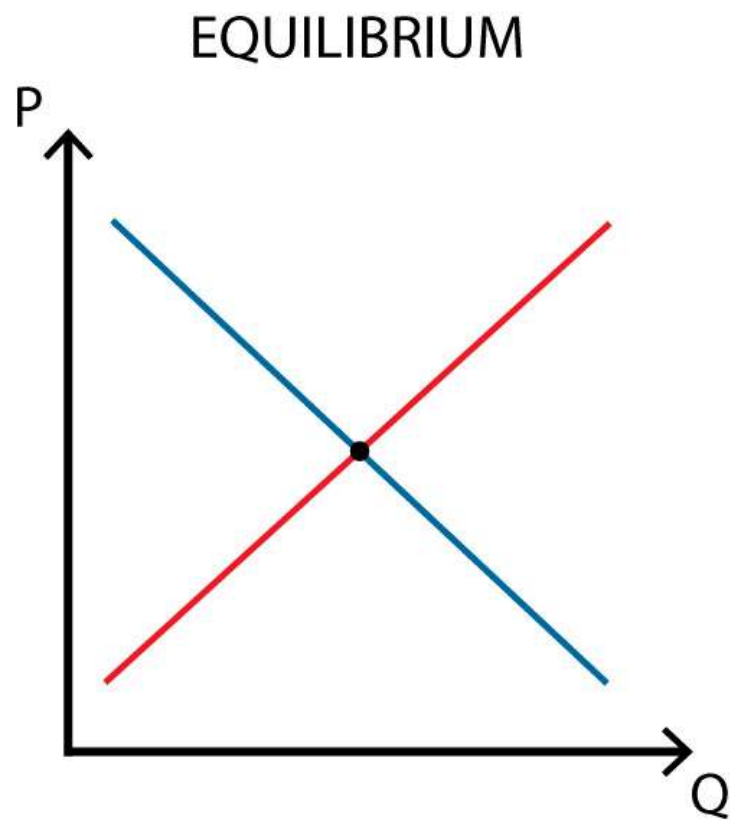
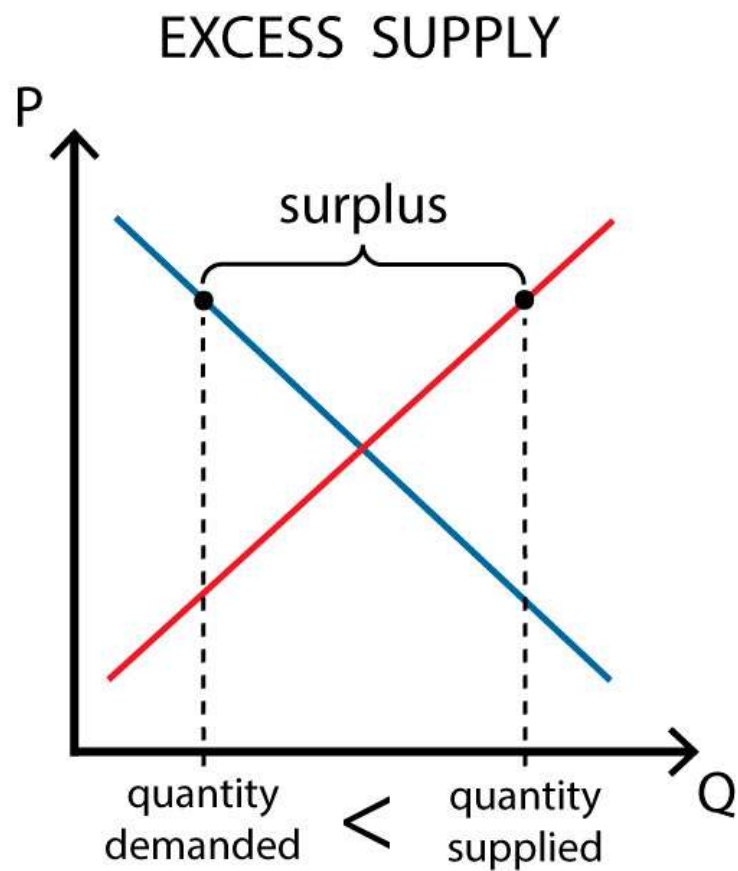
Mārtiņš Zemītis, LL.M

2021. gada 7. maijā

Kāpēc mums ir jārīkojas?









Pieprasījuma puse



~1,000,000
tik mājokļu ir Latvijā



~70%
tik procentu Latvijas iedzīvotāju dzīvo
daudzdzīvokļu mājās



~6%

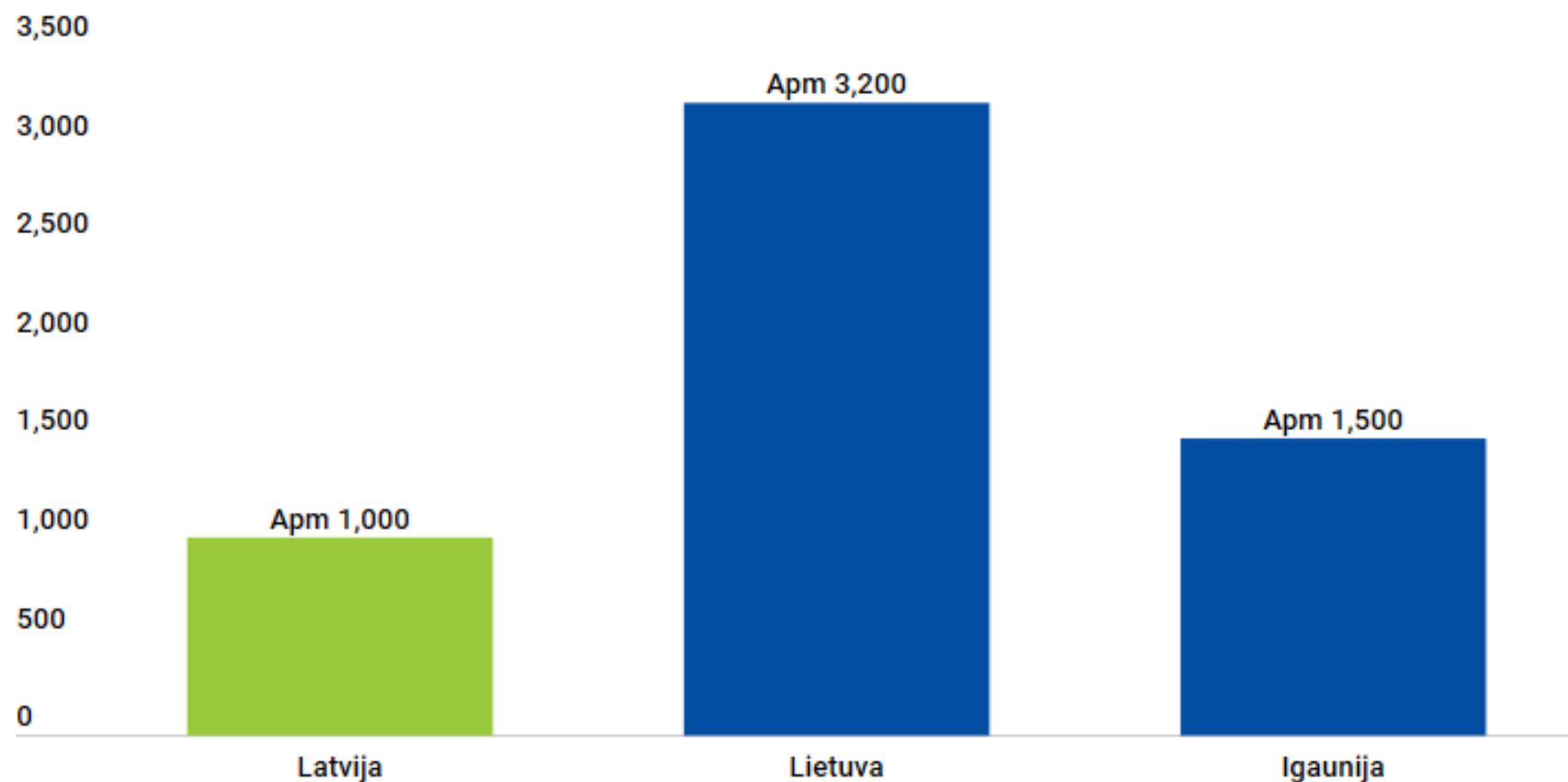
**tik procentu no visām daudzdzīvokļu ēkām
atbilst vismaz C energoefektivitātes klasei**



19,000,000,000 EUR
tāda ir investīciju plaisa, lai Latvijā līdz
2050.gadam panāktu klimatneitrālu ēku sektoru

Ēku energoefektivitāte

Nosiltināto daudzdzīvokļu ēku skaits (EM, JESSICA, EBRD dati, 2019)





1% → 3%

tik daudz no ēkām šobrīd tiek renovētas katru gadu, bet vajadzētu x 3



90%

**tik procentu šobrīd ekspluatācijā esošu ēku
joprojām stāvēs un tiks izmantotas vēl
2050.gadā (80% vēl 2080.gadā)**



Sviras efekts

Leverage.





1 : 12-18

**tik vietējās, zaļās darba vietas rada viens
miljons investīciju energoefektīvās ēkās**



1 : 1

**nē, tas nav Latvijas-Kanādas spēles rezultāts,
bet gan līdzšinējais energoefektivitātes projektu
finanšu investīciju sviras efekts**



1 : 10-15

**tāds ir vēlamais sviras efekts.
Kā to panākt?**



Piedāvājuma puse



0

**tik neto CO₂ emisijas jārada ēku sektoram līdz
2050.gadam**



95 kWh/m² gadā

**tāds primārās enerģijas patēriņš apkurei, karstā
ūdens apgādei, mehāniskajai ventilācijai,
dzesēšanai un apgaismojumam atbilst
A energoefektivitātes klasei**



57,000,000 EUR

**tik līdzekļu no ES Atveseļošanas fonda būs
pieejami daudzdzīvokļu māju energoefektivitātei**



1,5 gadi

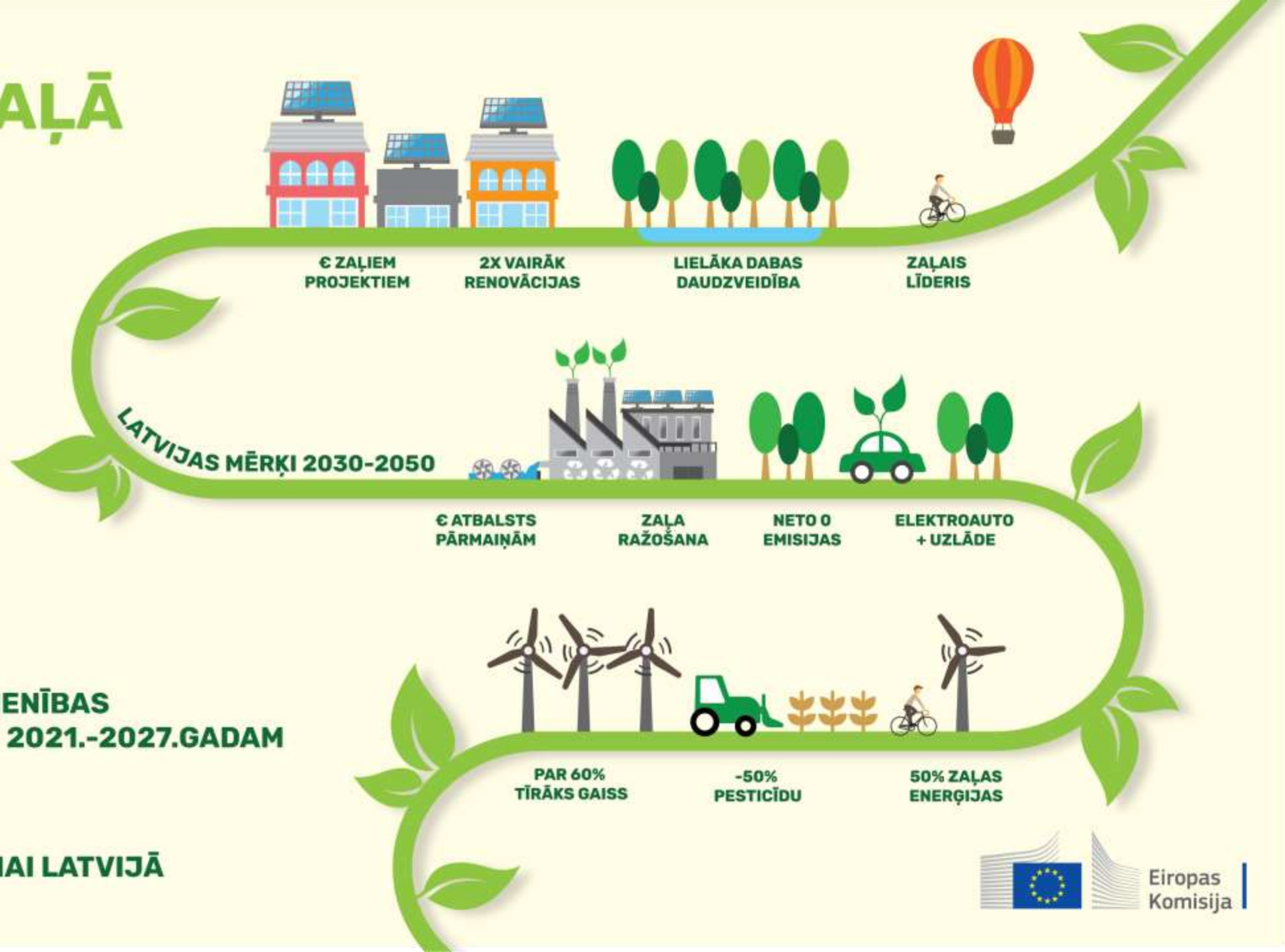
**tik ilgam laikam šīs naudas pietiks pie
pašreizējiem nosacījumiem (50% *ALTUM* grants)**

EIROPAS ZAĻĀ KURSA IESPĒJAS

30%

10 MILJARDI –
KOPĒJAIS EIROPAS SAVIENĪBAS
FINANSĒJUMS LATVIJAI 2021.-2027.GADAM

3 MILJARDI –
FINANSĒJUMS EIROPAS
ZAĻĀ KURSA ĪSTENOŠANAI LATVIJĀ



Eiropas
Komisija

Finansēšanas un tehniskā atbalsta instrumenti

- Kopumā no ES fondiem Latvija garantēti 2021.-2027.gadā saņems vismaz 10 miljardus eiro, ieskaitot
 - 4 miljardus EUR no **Kohēzijas politikas** fondiem (vismaz 30% zaļajiem projektiem);
 - 2 miljardus EUR no **Atveseļošanas un noturības fonda** (vismaz 37% zaļiem projektiem);
 - 300 miljonus EUR no **Taisnīgas pielāgošanās fonda** (100% zaļiem projektiem);
 - 120 miljonus EUR no **Modernizācijas fonda** (ETS kvotu tirdzniecības ienākumi) (100% zaļiem projektiem);
- Bez tam Latvijas projektiem ir iespējams pretendēt uz visām Eiropas Savienības tieši administrētajām programmām, tostarp:
 - **LIFE** (vide, klimats un biodaudzveidība);
 - **Apvārsnis Eiropai** (pētniecība, ar lielu uzvaru uz klimata neitralitāti);
 - **INTERREG** programmas (zināšanas, teritoriālā sadarbība).
- Finanšu instrumentiem ar **InvestEU** fonda, **EIB/EIF**, **Altum** starpniecību
- Tehnisko palīdzību no EK Tehniskās palīdzības instrumenta vai EIB *Investment Advisory Hub* (EIAH)



**Kā samazināt riskus un
palielināt sviras efektu?**

Renovācijas prioritāšu izvirzīšana



1. Ēku īpaši sliktā stāvoklī renovācija



2. Standartveida projekti un to vadība



3. Siltumapgāde un vēdināšana (83% emisiju)

Risinājumi risku samazināšanai (1)



Labāka tirgus regulācija un ilgtermiņa plānošana, piemēram:

- Skaidru un saistošu **ilgtermiņa renovācijas mērķu** nospraušana
- Fokuss uz energoefektivitātes **mērķu sasniegšanu**, ne procesu
- **Konkurences palielināšana** visā renovācijas projektu ciklā
- Projektu vadības un uzraudzības **kvalitātes kāpināšana**



Pieejams un mērķtiecīgs finansējums, piemēram :

- **Ilgtermiņa finansējuma piesaiste** no starptautiskajām finanšu institūcijām
- *Altum* **granta daļas samazināšana**, finanšu instrumenta mērogošana
- Pašvaldību (valsts?) **nodokļu atlaides** par energoefektivitāti
- **Kredīta subsīdija**, ja tiek finansēta gandrīz nulles emisiju ēka

Risinājumi risku mazināšanai (2)



Vienkāršāks, skaidrāks, standarta energoietāpījumu uzskaites modelis un aprēķins



Principa «energoefektivitāte vispirms» / gandrīz 0 emisiju ieviešana jebkurā būvniecības projektā



Fokuss uz **dziļo renovāciju** (60%+ ietaupījumi), **viedajām ēkām, digitalizāciju, energokopienām un prosumers**



Regulējošo šķēršļu samazināšana visā renovācijas ciklā no renovācijas ieceres, līdz projekta izstrādei, finansēšanai, būvniecībai un nodošanai ekspluatācijā

Risinājumi risku mazināšanai (3)



Kapacitātes celšana, lai sagatavotu un īstenotu ilgtspējīgu būvniecību:

- **360 grādu tehniskā palīdzība** projektu attīstītājiem
- **Regulāras apmācības**, jaunas iemaņas un zināšanas inženieriem un būvniekiem



Tirgus veidošana **ilgtspējīgiem būvniecības produktiem un pakalpojumiem**, piemēram:

- jaunu, ilgtspējīgu, dabīgu **būvniecības materiālu** izmantošana
- jauns būvniecības materiālu **mārketinga regulējums**
- materiālu **reciklēšanas, atkal izmantošanas un atgūšanas** mērķi



Paldies!